

รัฐบาลเม็กซิโกดำเนินนโยบายประกันราคาสินค้าเกษตร ๕ รายการ เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตในประเทศและลดปริมาณการนำเข้า

ศูนย์การศึกษาด้านการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืนและอธิปไตยทางอาหาร (Centro de Estudios para el Desarrollo Rural Sustentable y la Soberanía Alimentaria หรือ CEDRSSA) สังกัดสภาผู้แทนราษฎร เปิดเผยผลการศึกษเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลด้านการประกันราคาเพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร ได้แก่ ข้าวโพด ถั่ว ข้าว ข้าวสาลี และนมโค ซึ่งจะมุ่งเน้นไปยังเกษตรกรรายย่อยและปานกลางกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ ราย ที่ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและด้อยโอกาส อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการสร้างความสามารถในการพึ่งพาสินค้าอาหารภายในประเทศ และลดการพึ่งพาการนำเข้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามนโยบายการเกษตรของเม็กซิโกในปัจจุบัน การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่ากลไกการสนับสนุนดังกล่าวสามารถช่วยเพิ่มผลผลิตอาหารขั้นพื้นฐานได้ และจะส่งผลให้การนำเข้าสินค้าประเภทดังกล่าวจากต่างประเทศลดลง แม้ว่าจะยังไม่สามารถคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นได้ในเวลานี้

รายงานการศึกษาอ้างอิงข้อมูลเมื่อปี ๒๕๖๐ ที่เม็กซิโกต้องนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อการบริโภคภายในประเทศเป็นจำนวนมาก เช่น ข้าว (นำเข้า ๘๗% จากปริมาณการบริโภคภายในประเทศ) ถั่ว (๑๒%) ข้าวโพด (๓๗%) ข้าวสาลี (๖๒%) และนมวัว (๒๐%) และในปัจจุบันก็ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้รัฐบาลต้องแสวงหามาตรการเพื่อส่งเสริมการพึ่งพาสินค้าอาหารภายในประเทศ กล่าวคือ นโยบายการประกันราคาสินค้า และการตั้งหน่วยงานความมั่นคงทางอาหารแห่งเม็กซิโก (SEGALMEX) ที่จะทำหน้าที่ขานรับนโยบายการประกันราคาสินค้าด้วยการรับซื้อสินค้าในราคาที่เป็นนโยบายดังกล่าวกำหนด

นโยบายการประกันราคาสินค้าในปัจจุบันครอบคลุมสินค้าเกษตรและอาหาร ๕ ชนิด ได้แก่ **ข้าวโพด ถั่ว ข้าว ข้าวสาลี และ นมวัว** ซึ่งต่างก็มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีที่ลดลงในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **ข้าวโพด** อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของข้าวโพดในเม็กซิโกลดลง ๑.๘% นับตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ ถึง ๒๕๖๐ เช่นเดียวกับพื้นที่การผลิตที่ลดลงจาก ๙.๒ ล้านเฮกตาร์ เหลือเพียง ๗.๕ ล้านเฮกตาร์ แม้ว่าปริมาณผลผลิตจะเพิ่มขึ้นจาก ๑๘.๒ ล้านตัน เป็น ๒๗.๘ ล้านตัน อันเป็นผลมาจากความสามารถในการผลิตต่อเฮกตาร์ที่เพิ่มขึ้นจาก ๒.๒ ตัน มาเป็น ๓.๘ ตัน
- **ถั่ว** อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของการผลิตถั่วภายในประเทศอยู่ที่ - ๐.๖% นับตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ ถึง ๒๕๖๐ เช่นเดียวกับพื้นที่การผลิตที่ลดลงไปจาก ๒.๓ ล้านเฮกตาร์ เหลือเพียง ๑.๗ ล้านเฮกตาร์
- **ข้าว** อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของการผลิตข้าวเพิ่มขึ้น ๑.๙% ตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ ถึง ๒๕๓๒ ซึ่งเป็นปีสุดท้ายที่บังคับใช้นโยบายการประกันราคาข้าว ในขณะที่พื้นที่เพาะปลูกก็เพิ่มขึ้นจาก ๑๕๔,๐๐๐ เฮกตาร์ เป็น ๑๙๓,๐๐๐ เฮกตาร์ อย่างไรก็ตาม อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีกลับลดลงมาเหลือ - ๒.๔% ตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ ถึงปี ๒๕๖๐ โดยในปี ๒๕๓๒ เม็กซิโกผลิตข้าวได้ ๕๒๗,๐๐๐ ตัน ส่วนในปี ๒๕๖๐ ผลิตได้เพียง ๒๖๖,๐๐๐ ตัน เช่นเดียวกับพื้นที่การเพาะปลูกที่ลดลงเหลือเพียง ๔๒,๐๐๐ เฮกตาร์

- **ข้าวสาลี** อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี นับตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ ถึงปี ๒๕๖๐ อยู่ที่ - ๐.๘% อันเนื่องมาจากปริมาณการผลิตที่ลดลงจาก ๔.๔ ล้านตัน เหลือ ๓.๕ ล้านตัน เช่นเดียวกับพื้นที่เพาะปลูกที่ลดลงมาจาก ๑.๒ ล้านเฮกตาร์ เหลือเพียง ๖๒๒,๐๐๐ เฮกตาร์

ด้วยนโยบายการประกันราคานี้ ราคาขายนมวัวจะอยู่ที่ ๘.๒๐ เปโซต่อลิตร จากเดิมที่พ่อค้าเคยซื้อจากเกษตรกรในราคาระหว่าง ๖.๗๐ เปโซ ถึง ๗ เปโซต่อลิตร ส่วนราคาข้าวสาลีจะเริ่มตันที่ ๕,๗๕๐ เปโซต่อตัน ข้าว ๖,๑๒๐ เปโซต่อตัน ถั่ว ๑๔,๕๐๐ เปโซต่อตัน และข้าวโพดจะมีราคา ๕,๖๑๐ เปโซต่อตัน

ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญและนักธุรกิจทางด้านอาหารได้ออกมาชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงและความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้นได้ของนโยบายดังกล่าว โดยมองว่าอาจทำให้สินค้าอาหารบางชนิดมีราคาสูงขึ้น หรือเกิดภาวะขาดแคลนอาหารบางชนิดได้ เพราะเกษตรกรจะหันไปปลูกพืชชนิดอื่นแทนหากราคาที่กำหนดไว้ต่ำกว่าราคาในตลาด ในทางกลับกัน หากราคาที่กำหนดสูงกว่าราคาจริงในตลาด ก็จะทำให้ภาคการเกษตรของเม็กซิโกสูญเสียความสามารถในการแข่งขันได้

ที่มา: <https://agronoticias.com.mx/2019/01/28/fijar-precios-de-garantia-esfuerzo-gubernamental-que-ayudara-a-dos-millones-de-agricultores-pequenos-y-medianos>

<https://www.informador.mx/economia/Ven-riesgos-en-politica-de-precios-de-garantia-20190119-0018.html>

ฝ่ายการเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิส
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒